

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

"Aprob"
Directorul Colegiului „Mihai Eminescu”
din Soroca

T. Vișniovaia

Tatiana Vișniovaia

"15" iunie 2017

Curriculumul modular
S.05.A.043 Consilierea familiei

Specialitatea: 92310 Asistența socială
Calificarea: Lucrător social

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*

"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională

în Republica Moldova",

implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autor:

Usatîi Emilia, grad didactic unu, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

Aprobat de:

Consiliul profesoral al Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca.

Director

Tatiana Vișniovaia

"15" iunie 2017

Recenzenți:

1. Vișniovaia Tatiana, profesor, grad didactic superior, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.
2. Tașnic Aliona, profesor, grad didactic doi, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională	4
III. Competențele profesionale specifice modulului	4
IV. Administrarea modulului	4
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	8
VII. Studiu individual ghidat de profesor	8
VIII. Lucrările de laborator recomandate	9
IX. Sugestii metodologice	9
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	10
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	12
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	13

I. Preliminarii

Consilierea în Asistența Socială este un modul integrat în planul de învățământ al programului de formare al elevilor din anul III. Are ca scop dezvoltarea unor deprinderi de bază privind abordarea clienților (individuali sau grupuri) aflați în dificultate.

Unitatea de curs urmărește atât familiarizarea elevilor cu conceptele cheie ale consilierii familiale cât și crearea unei viziuni umaniste pozitive asupra persoanelor aflate în dificultate și a intervențiilor din perspectiva asistenței sociale cu aceste persoane. Orele de curs vor prezenta aspectele teoretice ale consilierii rogeriene insistând pe valorizarea cunoștințelor dobândite anterior de către elevi în cadrul altor discipline de specialitate. Se vor desfășura într-o manieră interactivă antrenând elevii pentru a dezbate teme asociate consilierii. Ideile vor fi exemplificate prin spețe de caz. Elevii vor fi antrenați pentru a face conexiuni între noile cunoștințe și între experiențele dobândite de aceștia în cadrul stagiilor de practică.

II. Motivația, utilitatea modului pentru dezvoltarea profesională

Activitatea de consiliere în asistența socială este un efort specializat realizat de profesioniști în domeniul asistenței sociale, capabili să răspundă nevoilor și problemelor cu care se confruntă clienții lor.

Un asistent social poate oferi consiliere numai dacă deține competențele necesare, dacă este profesionist și dacă are experiență.

Domeniile de interes teoretic și practic ale activității de consiliere în asistența socială sunt reprezentate de situațiile de risc și vulnerabilitate ale indivizilor și grupurilor sociale, de acele situații de criză cu care clienții se confruntă în experiențele lor de viață. Iată de necesitatea acestei discipline de consiliere în asistența socială este una inevitabilă, fiind orientată pe direcții variate și complexe.

Acest curs îi permite elevului în calitate de asistent social consilier sau terapeut să cunoască clar granițele etice ale demersului său, astfel încât să fie pregătit într-un mod legitim și adecvat atunci când se angajează în această activitate. Pe lângă rolurile generale ale unui consilier (consiliere individuală, consiliere de grup, training, consultanță și dezvoltare organizațională și formare), acesta mai este pregătit să desfășoare activități de evaluare. Prin intermediul acestui curs elevul va fi capabil să inițieze acțiuni de consiliere.

III. Competențele profesionale specifice modului

CS1. Cunoașterea conceptelor teoretice ale metodelor contemporane de consiliere psihologică.

CS2. Operarea cu aparatul terminologic al disciplinei.

CS3. Stabilirea cadrului conceptual și metodic, necesar pentru rezolvarea problemelor, cu care se adresează clienții consilierii.

CS4. Propunerea soluțiilor de mediere a conflictelor.

CS5. Elaborarea un program de recuperare.

CS6. Asimilarea acelor competențe sociale, care sunt indispensabile activității consilierului.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
V	60	30	-	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Concepte fundamentale ale consilierii în asistența socială.		
UC1. Definirea aparatului conceptual.	1. Delimitări conceptuale ale termenilor: <i>consiliere, psihoterapie, dezvoltare personală</i> . 2. Beneficiarii celor trei tipuri de activități înrudite. 3. Etapele metodologice ale procesului de consiliere. 4. Durata programelor de consiliere.	A1. Definirea aparatului conceptual. A2. Caracterizarea tipologiei beneficiarilor consilierii. A3. Respectarea etapelor metodologie ale procesului de consiliere. A4. Monitorizarea respectării timpului în desfășurarea procesului terapeutic.
2. Repere istorice ale consilierii.		
UC2. Descrierea procesului de apariție a metodei - consilierea.	1. Istoricul dezvoltării consilierii. 2. Obiectivele consilierii. 3. Principalele tipuri și forme de practică a consilierii. 4. Interferențe și suprapuneri între consiliere și psihoterapie.	A5. Descrierea istoricului consilierii. A6. Cunoașterea obiectivelor consilierii. A7. Operarea cu principalele forme și tipuri ale consilierii A8. Redarea interferențelor dintre consiliere și psihoterapie A9. Emiterea ipotezelor cu privire la legăturile dintre consiliere și psihoterapie
3. Dimensiuni ale personalității consilierului.		
UC3. Disputarea portretului consilierului profesionist.	1. Condiții facilitatoare ale consilierii. 2. Personalitatea consilierului. 3. Autenticitatea consilierului.	A10. Simularea condițiilor realizării consilierii. A11. Determinarea portretului personalității consilierului.

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	4. Calitățile personale ale consilierului. 5. Evaluarea muncii de consiliere.	A12. Ilustrarea autenticității consilierului. A13. Schițarea calităților unui consilier profesionist. A14. Aprecierea muncii eficiente a consilierului
4. Consilierea familiei.		
UC4. Identificarea aspectelor teoretice și aplicative ale consilierii familiale .	1. Consilierea familiei - aspecte generale. 2. Obiectivele consilierii familiale. 3. Etapele consilierii familiale. 4. Identificarea problemelor familiale.	A15. Explicarea conceptelor definitorii ale consilierii familiei. A16. Categorișarea obiectivelor consilierii familiale în activitatea practică. A17. Propunerea unui plan și respectarea etapelor consilierii. A18. Formularea de judecăți cu privire la soluționarea problemelor identificate.
5. Metode și tehnici de consiliere familială.		
UC5. Operarea cu metodele și tehnicile specifice consilierii.	1. Tehnici de consiliere. 2. Situații dificile ce pot apărea în consiliere. 3. Specificul consilierii familiilor aflate în dificultate.	A19. Identificarea instrumentelor necesare pentru desfășurarea consilierii. A20. Deducerea barierelor ce pot apărea în procesul consilierii. A21. Construirea unui plan de lucru cu familiile aflate în dificultate.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1	Concepte fundamentale ale consilierii în asistența socială.	10	6	-	6
2	Repere istorice ale Consilierii.	8	4	-	6
3	Dimensiuni ale personalității consilierului.	12	6	-	4
4	Consilierea familiei.	15	6	-	6
5	Metode și tehnici de consiliere familial.	15	8	-	8
	Total	60	30	-	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Concepte fundamentale ale consilierii în asistența socială.			
Conceptul de consiliere; relația dintre psihoterapie și consiliere.	Proiect individual: Interferențele consilierii cu psihoterapia.	Prezentarea proiectului	Săptămâna 2
Tipuri de consiliere ; norme deontologice ale activității de consiliere.	Shematizare: Tipologia consilierii; Normele deontologice ale activității consilierului.	Povestirea individual a schemelor	Săptămâna 4
2. Repere istorice ale consilierii.			
Istoricul dezvoltării consilierii.	Proiect individual: Aspecte istorice ale apariției consilierii.	Prezentarea proiectului	Săptămâna 5
3. Dimensiuni ale personalității consilierului.			
Personalitatea consilierului.	Proiect individual. Elaborarea portretului	Prezentarea proiectului	Săptămâna 7

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
	unui consilier. profesionist.		
Calitățile consilierului	Referat Calitățile și valorile unui consilier.	Prezentarea argumentată a referatului	Săptămâna 8
4. Consilierea familiei.			
Etapele consilierii familiale.	Prezentare PPT: Etapele realizării consilierii familiale.	Derularea prezentării	Săptămâna 10
Evaluarea cunoștințelor	Test grilă		Săptămâna 12
5. Metode și tehnici de consiliere familială.			
Tehnici de consiliere	Studiu de caz: Identificarea corectă a tehnicilor de consiliere.	Prezentarea studiului	Săptămâna 13
Specificul consilierii familiilor aflate în dificultate	Plan individual Elaborarea unui plan de consiliere.	Prezentarea planului	Săptămâna 14

VIII. Lucrările de laborator recomandate

1. Proiectarea structurii unui plan personal al consilierii.

IX. Sugestii metodologice

Unul dintre obiectivele curriculumului este stimularea abilităților de învățare permanentă, în scopul dezvoltării personale și al integrării socio-profesionale viitoare, de succes. Elevii vor experimenta practic, în cadrul orelor, diferite tehnici de învățare, de relaționare, de comunicare eficientă, abilități de explorare a resurselor personale, apoi vor aplica ceea ce au asimilat, în cadrul activităților practice pentru ași evalua propriul progres.

Procesul didactic se va focaliza atât pe asimilarea de cunoștințe și abilități specifice disciplinei, cât și pe dezvoltarea atitudinilor și a mecanismelor învățării personalizate, conștiente și eficiente, pe care elevii să le aplice și în diferite contexte de viață, nu doar în cadrul practicii. Procesul de predare-învățare va fi orientat de principiile învățării active, centrate pe elev. În acest scop, metodele recomandate sunt cele activ-participative. Sarcinile de lucru vor fi realizate individual, în perechi sau în echipă, prin activități independente sau asistate, precum;

- jocul de rol, simularea,
- brainstorming-ul,

- metode art-creative,
- exercițiul,
- cubul,
- nufărul,
- conversația, discuția, dezbateră.

Metoda **studiul de caz** valorifică o situație reală care se analizează și se rezolvă. Avantajul metodei, constă în faptul că fiecare dintre va propune soluții individuale de rezolvare a cazului. În utilizarea acestei metode se conturează câteva etape:

- 1) Selectarea și prezentarea cazului.
- 2) Identificarea problemei.
- 3) Propunerea soluțiilor.

Instruirea prin proiecte reprezintă o modalitate de instruire/autoinstruire grație căreia elevii, dar mai ales elevii efectuează o cercetare orientată spre obiective practice și finalizată într-un produs ce poate fi o schiță, o prezentare, o culegere tematică-informațională despre istoric, aspecte metodologice etc.

Procesul de studiu la Consilierea familiei va deveni unul eficient dacă va fi însoțit de **Portofoliul activităților individuale** al elevului. Se recomandă, ca de-a lungul cursului, elevii să mențină un portofoliu structurat. Acesta este o oportunitate pentru profesor de a personaliza procesul de studiu și de a colecta produsele activității individuale ale elevului, deoarece acestea reflectă interesele, abilitățile și experiențele specifice de învățare ale fiecărui elev.

Metodele recomandate pentru fiecare din unitățile de învățare sunt prezentate în tabelul de mai jos.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea unui feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

În cadrul orelor se va utiliza notarea. Evaluarea va urmări progresul personal în ceea ce privește cunoștințele acumulate de fiecare elev , interesele privind evoluția personală în diferite activități și obținerea succesului în propria activitate. Pot fi utilizate următoarele metode de evaluare:

- exprimarea ideilor și a argumentelor personale prin postere, desene, colaje, compuneri;
- proiectul individual și de grup;
- activitățile practice;
- administrarea de fișe individuale de (auto)evaluare;
- realizarea de portofolii.

Activitățile propuse reprezintă căi de asumare de către elevi, la acest nivel de școlaritate, a rolului de cetățean activ și responsabil, informat și pregătit pentru a participa la configurarea propriului traseu de formare.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Exercițiu rezolvat	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea problemei . • Corectitudinea formulării ipotezelor. • Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei • Corectitudinea rezultatelor. • Modul de prezentare a rezultatelor. • Modul de interpretare a rezultatelor.
2.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. • Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. • Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
3.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
4.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
		<p>analizat de caz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecierea critică, judecată personală a elevului. • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Resursele necesare pentru predarea disciplinei Consilierea familiei sunt:

- Suport de curs
- Calculator portabil (laptop, notebook)
- Proiector multimedia
- mape
- colaje
- caiete
- broșuri informative
- tablă
- panou etc.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Manual de consiliere, Richard Nelson-Jones, Editura-Trei, Iași, 2009	Biblioteca
2.	Forme de consiliere în Asistența socială http://www.scribub.com/sociologie/asistenta-sociala/Forme-de-consiliere-in-asisten43478.php	Internet
3.	Introducere în consiliere psihologică http://community-pas.ucoz.ru/_Id/0/3_Consilierea-Psi.pdf	Internet